

תוכנית הכשרה לאנליטיקאים קבוצתיים*

שנה א'

סמסטר א'

1. מפגש קבוצתי ברוח האנליזה הקבוצתית

מטרת מסגרת זו היא ליצור מרחב המאפשר היכרות בין הלומדים ועיבוד של תכנים אישיים, בינאישיים ומערכתיים המתעוררים עם הכניסה לתכנית ההכשרה של הקבוצה. ניתנת הזדמנות להתייחס לנושאים רלוונטיים ברמה מודעת ולא מודעת. ההתבוננות והעיבוד של היחסים והרגשות המהווים את המארג (המטריקס) שבתוכו מתקיימת הקבוצה היא על פי תפיסת האנליזה הקבוצתית. מסגרת זו מתקיימת במהלך השנה הראשונה בלבד.

2. סמינר קליני: פוקס: מבוא לתפיסותיו התיאורטיות והקליניות

הסמינר יעסוק במבוא כללי לחשיבתו של פוקס ולהתפתחות השקפותיו. הלמידה תיעשה על ידי קריאה מודרכת בכמה מאמרים אשר דרכם נוכל להכיר את הצמיחה האישית של פוקס ואת הרקע המקצועי של תחילת דרכו. במסגרת זאת נתייחס גם לניסיונות של העבודה הקבוצתית שנעשו בלונדון והיו ידועות כ- Northfield Experiment. התחלות אלה שימשו כבסיס להתהוותן של תפיסות שונות במהותן על אופייה ומטרותיה של הקבוצה הטיפולית הקטנה כבית גידול משמעותי עבור הפרט המשתתף בה.

3. סמינר קליני: המצע הבינתחומי להתפתחות האנליזה קבוצתית

הסמינר יעסוק בהנחלת עיקרי התשתית התיאורטית של האנליזה הקבוצתית. החלק הראשון יציג את השינוי הפרדיגמטי המהפכני שהביא ליצירת התשתית התיאורטית האנליטית קבוצתית, שעל בסיסה כוננה הפרקטיקה האנליטית קבוצתית החדשה. מהפכה פרדיגמטית זו, כללה חשיבה בינתחומית חדשה בתחומי דעת כמו: פילוסופיה, סוציולוגיה, אנתרופולוגיה והיסטוריה תרבותית של האדם ונפשו.

החלק השני יבדיל, יבחין וייחד את התיאוריה האנליטית קבוצתית מתפיסות תיאורטיות אחרות בנות הזמן, במטרה לאפיין את הספציפיות של האנליזה הקבוצתית אל מול תפיסות תיאורטיות מתחרות או מקבילות; וכל זאת במטרה להבהיר את הערפל התיאורטי השורר בתחום הפסיכותרפיה הקבוצתית בכללותה.

4. מפגשים קבוצתיים עם מרכז/ת הקורס

מרחב המאפשר לסטודנטים להתבונן על זהותם המקצועית, על היחסים הנרקמים ביניהם, לבדוק את השתייכותם לאנליזה הקבוצתית בכלל, ולמכון הישראלי לאנליזה קבוצתית בפרט.

סמסטר ב'

1. מפגש קבוצתי ברוח האנליזה הקבוצתית – המשך מסמסטר א'
2. סמינר קליני - מפסיכואנליזה של היחיד לאנליזה קבוצתית.
הסמינר יעסוק במפגש עם גוף הידע הפסיכואנליטי על תפיסותיו השונות. נתמקד בארבעת התיאוריות הפסיכואנליטיות הבסיסיות (Drive, Ego, Object, Self) וקישורן לעולם הקבוצות.
3. סמינר קליני: מקומה של האדמיניסטרציה הדינמית בתורתו של פוקס
הסמינר יעסוק בהרחבת הידע בנושאים כמו: תכנון והקמת הקבוצה, בחירת משתתפים, אינטיק, חוזה טיפולי, סטינג ועוד.
4. מפגשים קבוצתיים עם מרכז/ת התכנית: המשך

שנה ב'

סמסטר א'

1. סמינר קליני: מושגים עיקריים בפסיכואנליזה ויישומיהם באנליזה קבוצתית
הסמינר יעסוק בהכרות ובהעמקת הידע עם מושגים מרכזיים בפסיכואנליזה וביטויים בטיפול בכלל ובאנליזה קבוצתית בפרט. הקורס יכלול מושגים כמו: העברה, העברה נגדית, הזדהות השלכתית, התנגדות, אקטינג אוט-אנאקטמנט ופירוש. בין השיעורים נקרא מאמרים תיאורטיים, ובשיעורים נתייחס הן להתפתחויות עדכניות שחלו בחשיבה הפסיכואנליטית והן לדרך בה משתמשים במושגים אלה בגישת האנליזה הקבוצתית. במהלך השיעורים ניעזר בניסיון הסטודנטים ונשתמש בדוגמאות מהשדה.
2. סמינר קליני: הקבוצה כשלם - חשיבתו של ביון ואפליקציות לקבוצה
הסמינר יעסוק בחשיבתו של וילפרד ביון. נכיר ונרחיב מושגים בסיסיים של ביון כמו: תורת החשיבה, התיאוריה של החיבורים, המכיל והמוכל, הראייה הדו-עינית, הפרספקטיבה ההפוכה, הסיזורה, הנחות היסוד, היחסים עם המנחה, ידיעה, אהבה ושנאה, התפתחות הקבוצה לאורך פאזות, הלא מודע החברתי, השוואה בין ביון לפוקס. דרך חשיבה אינטגרטיבית ננסה לבנות יחד אינטגרציה לרעיונותיו. בנוסף, נעסוק בפיתוחים ובהרחבות שנעשו לעבודתו של ביון על קבוצות (פייר טורקה, גורדון לורנס, ארל הופר ועוד). הסמינר יעסוק בתרומתו של ביון להבנה של תהליכים קבוצתיים. נפתח בתורת החשיבה של ביון ונראה כיצד תיאוריה זו משתקפת בעבודה הקבוצתית האנליטית.
3. סמינר הדרכה לקראת פתיחת קבוצה**
קבוצת ההדרכה היא מסגרת המאפשרת צמיחה אישית ומקצועית בכל שלבי התפתחותו של המטפל הקבוצתי. מטרת ההדרכה, בשלב זה, היא ללוות את כניסתו של המטפל לעולם האנליזה הקבוצתית, על כל גווניה, ולסייע לו להכין את הקרקע לקראת בניית קבוצתו. הסמינר יספק לסטודנטים מרחב של שיתוף והתבוננות בו יוכלו לפגוש את ההיבטים השונים של תחילת עבודתם כאנליטיקאים קבוצתיים, להתמודד איתם ולעבדם לכדי הבנה טיפולית.
4. מפגשים קבוצתיים עם מרכז/ת הקורס. אחת לשלושה שבועות.

סמסטר ב'

1. סמינר קליני: הקבוצה כ"מרחב פוטנציאלי" מחשבות מבית מידרשו של ויניקוט והקשרם לאנליזה הקבוצתית

הסמינר יעסוק בבחינת מושג ה"מרחב הפוטנציאלי" כפי שטבע אותו ויניקוט, בהיבטיו ההתפתחותיים ובמשמעויותיו השונות לגבי המרחב המתהווה בקבוצה האנליטית. הקריאה כוללת פרקים המציגים את חשיבתו של ויניקוט ומאמרים מייצגים של כמה תיאורטיקנים מתחום האנליזה הקבוצתית והפסיכואנליזה ההתייחסותית שממשיכים לפתח את המושג ומתמקדים בהשלכותיו הקליניות בטיפול בכלל ובאנליזה הקבוצתית בפרט.

2. סמינר קליני: היבטים קליניים יחודיים לאנליזה הקבוצתית

בסמינר נכיר את ההיבטים היישומיים השונים של האנליזה הקבוצתית ונדון במשמעותם הטיפולית: מושג המטריקס הקבוצתי, מושג הקבוצה כשלם, יחסי הגומלין בין היחיד לקבוצה, רמות הקומוניקציה בתהליך הקבוצתי, אזורי הקומוניקציה, מושג הרזוננס והמירורינג והתערבויות טיפוליות.

3. סמינר הדרכה לקראת פתיחת קבוצה. המשך

4. מפגשים עם מרכז/ת הקורס. המשך

שנה ג'

סמסטר א'

1. סמינר קליני: היחיד בקבוצה והקבוצה כשלם

הסמינר יעסוק בהפנמת התפיסה הייחודית של האנליזה הקבוצתית סביב הדיאלקטיקה בין היחיד והקבוצה כשלם, ואת הראיה המשולבת של שניהם. כיצד המתח בין שני קטבים אלה מתווה את העבודה הטיפולית בקבוצה. עבודת הלמידה תתבסס על ארבעה קטעי קריאה קצרים מכתבי פוקס, אותם נקרא יחד בשיעור, ועוד שלושה מאמרים אותם יתבקשו לקרוא בבית ונעבוד עליהם בשעורים.

2. סמינר קליני: פרויד ופוקס הדומה והמשלים

בסמינר נסקור את השינוי בהנחות היסוד ובמטרות האנליזה מפרויד לפוקס, נתמקד במושגים כמו: תודעה, תודעה עצמית, תקשורת והשפעתה על הלא-מודע ועל תהליכים לא-מודעים בקבוצה, תסביך אדיפאלי וביטוי בקבוצה וכדומה. הלמידה תתרחש באמצעות קריאה בטקסטים, תוך בחינת יישומם והרלוונטיות שלהם לעבודת המנחה בקבוצה טיפולית אנליטית.

3. סמינר הדרכה:

מטרת ההדרכה היא ללוות את הסטודנטים בתהליכי הקמת הקבוצה, אדמיניסטרציה דינמית והבנת התהליכים המתקיימים בקבוצה טיפולית-אנליטית.

4. מפגשים קבוצתיים עם מרכז/ת הקורס: המשך

סמסטר ב

1. **סמינר קליני: תופעות ייחודיות בחיי הקבוצה וההתמודדות אתן**
הסמינר יעסוק בשילוב בין ההבנות התיאורטיות של האנליזה הקבוצתית ובין התהליכים הקליניים. יידונו בו תופעות כמו: תחרות וקנאה, שעיר לעזאזל, התנגדות, לכידות, שונות, כוחות בניה והרס ועוד. כיצד הן באות לידי ביטוי ודרכים לטפל בהן.
2. **סמינר קליני: האנליטיקאי הקבוצתי: ממטפל של הקבוצה למטפל השותף בקבוצה**
סמינר יעסוק בזהותו של האנליטיקאי הקבוצתי ותפקידיו. מקום האנליטיקאי בקבוצה, העמדה האנליטית, המרחק האנליטי, החזקה, הכלה, reverie ועוד.
3. **סמינר הדרכה: המשך.**
4. **מפגשים קבוצתיים עם מרכז/ת הקורס: המשך.**

שנה ד'

סמסטר א'

1. **סמינר הדרכה - המשך**
2. **סמינר קליני: מגדר ומיניות**
בסמינר נעסוק בתפיסות תיאורטיות שונות על שאלות של מגדר ומיניות, נבחן את השלכותיהם והשפעתם על התהליך בקבוצה הטיפולית ועל היכולת לזהותם להבינם ולעבדם. הסמינר ידון בשאלות המגדר והמיניות בתיאוריות הפסיכואנליטיות והגרופאנליטיות: בתשוקה ורגשות, באישי והחברתי, בנפש ובתרבות, והמפגש עם המעשה הטיפולי בקבוצה אנליטית.
3. **סמינר קליני: תיאוריות אינטרסובייקטיביות ותרומתן לאנליזה קבוצתית**
החשיבה האנליטית הקבוצתית והחשיבה ההתייחסותית שמות במרכז הבמה את מערכות היחסים המתפתחות בין כל המשתתפים במרחב הטיפולי. הסמינר יעסוק בהמשגות עיקריות של התיאוריות האינטרסובייקטיביות בפסיכואנליזה, יבחן את הקשריהן לאנליזה קבוצתית ואת הרלוונטיות שלהן להעמקה ולהעשרה של תפיסותיה ויישומיה למעשה הקליני.
4. **מפגשים קבוצתיים עם מרכז/ת הקורס: המשך**

סמסטר ב'

1. **סמינר הדרכה – המשך**
2. **סמינר קליני: מפוקס ועד ימינו**
הסמינר יעסוק בהתפתחויות עדכניות באנליזה הקבוצתית ויכלול עיון בעבודתם של אנליטיקאים קבוצתיים המסתמכים על המשגותיו של פוקס, ממשיכים את רעיונותיו, תורמים את חידושיהם

מכון ישראלי לאנליזה קבוצתית (ע"ר) ISRAELI INSTITUTE OF GROUP ANALYSIS

ופותחים ערוצי חשיבה נוספים וביקורתיים. קורס כזה יאפשר לסטודנטים מפגש רחב עם הספרות המקצועית העכשווית, ירחיב ויעמיק את הידע והחוויית הרגשיות.

3. סמינר קליני: מהתיאוריה אל הקליניקה

הסמינר יעסוק ביישום ההבנות התיאורטיות שנלמדו בתוכנית ההכשרה בעבודת ההנחיה בקבוצה טיפולית-אנליטית. הנושאים ייבחרו עם הסטודנטים.

4. מפגשים קבוצתיים עם מרכז/ת הקורס: המשך

סדנת פרידה וסיום - בת יומיים.

*הארות:

1. **אישור על פתיחת קבוצה טיפולית-אנליטית יינתן לסטודנטים רק לאחר השתתפותם בקבוצה טיפולית-אנליטית, חצי שנה לפחות.
2. במשך ארבע שנות הלימודים ישתתפו הסטודנטים, משני המחזורים יחד, **בקבוצה בינונית**.
3. הסטודנטים יעברו, במהלך לימודיהם, מספר סדנאות כמו: החלום בקבוצה, מצבים רגרסיביים בקבוצה והתמודדות אתם, הלא מודע החברתי, ניתוח תפקיד ועוד.
4. הסטודנטים ישתתפו בסדנה הבינלאומית של המכון (3 ימים). ההשתתפות בסדנה חובה ומסובסדת, למעט הלינה.
5. ייתכנו שינויים בתכנית הלימודים.